

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СИЛАБУС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА: ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ»**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань 05 «*Соціальні та поведінкові науки*»

Код та найменування спеціальності *051 «Економіка»*

Освітньо-професійна програма «*Економіка підприємства*»

Ступінь вищої освіти *бакалавр*

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності *№ 051*

« 30 » серпня 2024р. протокол № 1

;

Пер.№ К 19-10 / 2024 -2025

1. Загальна інформація

Кафедра: Економіки промисловості
Викладач: **Ощепков Олександр Петрович**, доцент кафедри економіки промисловості, кандидат економічних наук, доцент

Профайл
Контакти:
moto47rod@gmail.com
+380679046324

Освітній компонент викладається на 3 курсі у 6 семестрі

Кількість: кредитів – 3, годин – 90

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	30	14	16
заочна	14	8	6
Самостійна робота, годин	Денна -60		Заочна - 76

Розклад занять

2. Анотація освітнього компоненту

Освітній компонент «КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА: ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ»

Особливість вивчення даного освітнього компоненту характеризується тим, що для початку будь-якої діяльності необхідно мати початковий капітал. Різні форми власності та організаційно-правових форм мають власні підходи до формування початкового капіталу. По-перше, це статутний або пайовий капітал, в якій формі він створюється, в матеріальній, нематеріальній або грошовій. Це важливо для подальшого управління капіталом.

По-друге, наскільки достатньо власного капіталу для розвитку підприємства. Яким чином формувати позиковий капітал, його види, форми. По-третє, як оптимізувати співвідношення власного та позикового капіталу для досягнення мети розвитку підприємства, тобто питання формування механізму управління капіталом підприємства.

3. Мета освітнього компоненту

Мета освітнього компоненту «Капітал підприємства: формування та використання» полягає у вивчення сутності капіталу як економічної категорії, особливості його формування та напрямки використання, а також методи визначення вартості складових капіталу та показників ефективності його використання.

Освітній компонент «Капітал підприємства: формування та використання» базується на знаннях, отриманих здобувачем вищої освіти в результаті вивчення освітніх компонентів «Економіка підприємства», «Теорія ймовірності та математична статистика», «Статистика», «Фінанси», «Економетрика», «Методика економічного аналізу діяльності підприємства».

Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Капітал підприємства: формування та використання» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в Стандарті вищої освіти зі спеціальності 051 «ЕКОНОМІКА» та освітньо-професійній програмі 051 «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА» підготовки бакалаврів.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з формування та використання капіталу в різних його формах і на різних рівнях його руху, забезпечує конкурентоспроможність суб'єкту господарювання в різних часових періодах.

Загальні компетентності

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи і моделі для вирішення практичних задач

СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Проводити економічний аналіз функціонування та здатність розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК 16*. Здатність розробляти програми та плани поточного та стратегічного розвитку суб'єктів господарювання

СК 17*. Здатність обирати найкращі напрями інвестування коштів та визначати шляхи інноваційного розвитку суб'єктів господарювання

Програмні результати навчання:

ПРН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки,

ПРН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач

ПРН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначити функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН 13. ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники

ПРН 25. Використовувати базовий математичний і ймовірнісний апарат для побудови економіко-математичних та прагматичних моделей розвитку економічних систем

ПРН 26. Вміти визначити поточні та стратегічні завдання функціонування та розвитку суб'єктів господарювання

ПРН 27. Вміти визначити напрями інвестування коштів та шляхи інноваційного розвитку суб'єктів господарювання

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік лекційних занять

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1. Економічна сутність капіталу підприємства. Активи підприємства			
1	Капітал підприємства: його класифікація та форми	2	1
2	Активи підприємства: поняття, структура, формування та використання.	2	1
3	Формування та оцінка використання необоротних активів.	2	2
4	Формування та оцінка використання оборотних активів.	2	1
Змістовний модуль 2. Характеристика власного та позикового капіталу підприємства			
5	Формування, та управління власним капіталом підприємства.	2	1
6	Оптимізація співвідношення внутрішніх і зовнішніх джерел формування власних фінансових ресурсів.	2	1
7	Кредитна політика підприємства. Лізинг.	2	1
Разом за ОК:		14	8

5.2 Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Формування балансу підприємства	2	0,5
2	Активи підприємства, їх характеристика	2	0,5
3	Аналіз ліквідності балансу	2	1
4	Формування та оцінка необоротних активів	2	1
5	Формування та управління власним капіталом	2	1
6	Формування та управління власним капіталом	2	0,5
7	Формування та управління позиковим капіталом	2	0,5
8	Розрахунок коефіцієнтів фінансової стійкості	2	1
Всього за ОК:		16	6

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
	<i>Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді:</i>		
1	Формування первинних даних про діяльність підприємства, які джерела використовують	6	8
2	Підготовка бланків та формул для розрахунку аналізу ліквідності підприємства	6	6
3	Виконання особистого завдання з розрахунку фінансової стійкості та ліквідності підприємства	9	10
4	Розрахунок особистого завдання з показників руху, стану та використання необоротних активів	9	15
5	Особисте завдання показників формування та використання оборотного капіталу	9	15
6	Розгляд теоретичних питань зі структури і характеристики елементів власного капіталу: що є статутний капітал і порядок його формування у різних організаційно-правових формах	6	6
7	Яка роль у діяльності підприємства позикового капіталу, джерела його формування. Переваги і недоліки той чи іншої форми його формування: кредит, оренда, лізинг.	6	6
8	Особисте завдання для розрахунку фінансової стійкості підприємства і яким чином впливає на його стійкість структура власного і позикового капіталу	9	10
Всього за ОК:		60	76

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- *модульні контрольні роботи;*
- *виконання і захист практичних робіт;*
- *усне опитування;*

Підсумковий контроль – *диф.залик*

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	Денна	Заочна
<u>Змістовний модуль 1.</u> Економічна сутність капіталу підприємства. Активи підприємства		
Практичні роботи*	20	5
Самостійна робота*	10	25
Письмова модульна робота	20	20
Всього за змістовний модуль 1	50,0	50,0

Змістовний модуль 2. Характеристика власного та позикового капіталу підприємства		
Практичні роботи*	20	10
Самостійна робота*	10	20
Письмова модульна робота	20	20
Всього за змістовний модуль 2	50,0	50,0
Всього	100,0	100,0

Практичні роботи

4,5 - 5 балів	<i>Активна робота на занятті, правильне рішення всіх завдань без допомоги викладача, застосування всіх необхідних формул, обґрунтовані висновки</i>	відмінно
3,9 - 4,4 балів	<i>Активна робота на занятті, правильне рішення всіх завдань з несуттєвою допомогою викладача, застосування необхідних формул, обґрунтовані висновки</i>	дуже добре
3,3 – 3,2 балів	<i>Активна робота на занятті, рішення завдань з несуттєвою допомогою викладача, застосування необхідних формул, надання висновків</i>	добре
2,7 – 3,2 балів	<i>Робота на занятті, рішення завдань, застосування необхідних формул, наведення висновків з допомогою викладача</i>	достатньо
0-2,6 балів	<i>Неактивна робота на занятті, неправильне рішення завдань, незастосування необхідних формул, ненадання висновків</i>	незадовільно

Тестування – модульна робота

18,0 -20,0	<i>90 - 100 % правильних відповідей</i>	відмінно
14,8 – 17,9	<i>74 – 89% правильних відповідей</i>	дуже добре
12,0- 14,7	<i>60 – 73% правильних відповідей</i>	добре
7,1 -11,9	<i>35 – 59 % правильних відповідей</i>	достатньо
0-7,0	<i>0-34 % правильних відповідей</i>	незадовільно

Самостійна робота*

9 -10,0 балів (17 -20)**	<i>Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді</i>	відмінно
7-8,0 балів (13,0 – 16,9)**	<i>Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності</i>	дуже добре
6-7,0 балів (10-12,9)**	<i>Самостійна робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки</i>	добре
4,0 – 5,0 балів (6,0-9,9)**	<i>Самостійна робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки</i>	достатньо
0 – 4,0 балів (0-5,9)**	<i>Самостійна робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді</i>	незадовільно

* для здобувачів заочної форми навчання в 1 змістовному модулі може додатково нараховуватися 5 балів за оформлення презентації за будь-якою темою

**оцінювання самостійної роботи для здобувачів заочної форми навчання

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: *Словесні методи:* розповідь, пояснення; *Наочні:* ілюстрація, пояснювально-демонстративний метод.

Практичні заняття: *аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; виконання ситуаційно-розрахункових задач.*

Самостійна робота(реферати, індивідуальні навчально-дослідні завдання тощо), робота зі статистично-аналітичними звітами.

8. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1.Ощепков О.П. Методичні вказівки до самостійної роботи з курсу «Капітал підприємства: формування та використання» для СВО «Бакалавр» спеціальності 051 «Економіка підприємства». Одеса: ОНТУ. -2023. – 12 с. денної та заочної форм навчання (Електронний варіант)

2.Ощепков О,П. Методичні вказівки до практичних робіт з курсу «Капітал підприємства: формування та використання» для студентів СВО «Бакалавр» спеціальності 051 «Економіка підприємства» денної та заочної форм навчання. Одеса: ОНТУ. -2023. – 14 с. (Електронний варіант)

3.Ощепков О.П. Капітал підприємства: формування та використання/ Конспект лекцій для студентів СВО «Бакалавр» зі спеціальності 051 «Економіка підприємства» денної та заочної форми навчання .-ОНТУ. -2024.- (Електронний ресурс)

4. Фінанси, банківська справа та страхування. Управління фінансами : мікро- і макрорівень [Електронний ресурс] : підручник для магістрів / П. О. Нікіфоров, Н. А. Бак, Р. І. Грешко та ін. ; за ред. П. О. Нікіфорова, Н. А. Бак ; Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. Чернівці, 2020. 336 с.

Додаткові:

1.Офіційний веб-портал «Законодавство України» <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

2.Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua/>

3.Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України <https://minjust.gov.ua/>

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, Корпоративному кодексу ОНТУ, Кодексу академічної доброчесності ОНТУ, Положення про організацію освітнього процесу ОНТУК, Положення про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) в ОНТУ, вимог ISO 9001:2015 та роботодавців

Викладач

/ПІДПИСАНО/

Олександр ОЩЕПКОВ

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри Економіки промисловості

Протокол від «_30_»_серпня_2024 р. № 1

Завідувач кафедри

/ПІДПИСАНО/

Олександр ПАВЛОВ

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП 051 «Економіка підприємства»

професор кафедри економіки промисловості /ПІДПИСАНО/

Тетяна КУЛАКОВСЬКА